

Ondertussen had, weer eens, Vic De Ruyter, regisseur Johan Van der Bracht aangespoord om het literaire theater dat hij wou regisseren uit te brengen met een eigen gezelschap. Samen met Hugo Weckx richt Van der Bracht het Brussels Kamertoneel op. Er wordt gespeeld in de benedenzaal van de Basiliek van Koekelberg. In datzelfde jaar, 1964, gaat de Beursschouwburg van start met Dries Wieme als directeur. Er worden schuchtere pogingen gewaagd om er eigen produkties uit te brengen. Afgestudeerden van het RITCS (opgericht in 1962 met Rudi van Vlaenderen als directeur), krijgen er hun eerste werk-kansen. Hugo Meert wordt er dramaturg, Gilbert Deflo voert er zijn eerste regie. Wat later, in dat memorabel jaar 68, werd er schoon schip gemaakt en met de Werkgemeenschap gestart. Een gezelschap dat qua werkwijze en theatrale en sociale opvattingen zijn tijd vooruit was. Ook dat mocht en kon toen niet. Zelfs de politiematrak werd er bijgehaald met een fikse rel als gevolg. De Beursschouwburg werd het 'Vlaamse onthaaltheater'. Dries Wieme verhuist met een oud project, 'Jeugd en Theater', naar het Centre Catholique du spectacle, en doopt de zaal om tot Brialmonttheater. In het vervolg mag hij rekenen op boycot van de Vlaamse Brusselse overheid.

De hoop van de jaren zeventig.

In de kleine zaal van de Koninklijke Muntscouwburg, in de Leopoldstraat, gaat *Mistero Buffo* in première. Gedreven door het succes kondigen de acteurs op het Brussels stadhuis de stichting van een nieuw, tweetalig gezelschap aan: de Internationale Nieuwe Scène. Het BKT, dat onder de basiliek o.a. *De Meiden van Genet* had gespeeld, werd eruit gezet, en was op de dool. Nog even werd erin geloofd, toen het in 1972, in het Paleis voor Schone Kunsten, *Groenten uit Balen* van Walter van den Broeck creëerde.

Het wordt net voor de laatste ademtocht, overgenomen door Rudi Van Vlaenderen. Hij brengt een fusie tot stand met Teka en de Kleine Komēdie en verandert een paar jaar later zelfs de naam: Brabants Kollektief voor Theaterprojekten. Maar ook het amateurtheater zit niet stil. Het richt met steun van overheid, een overkoepelende vereniging op: Centrale van het Brussels Amateurtoneel (CBA). Enkele jonge knapen wagen er hun eerste regies. Zoals Hugo De Greef die o.a. *Jephta* van Vondel regisseert met Edward van Heer in de hoofdrol. In de Beursschouwburg waait een nieuwe, jonge wind. Het heeft de Workshop in de Navezstraat ingepalmd. Tone Brulin en Franz Marijnen tonen daar hun buitenlandse gezelschappen. Pol Dehert waagt er zijn eerste regie. De Beursschouwburg neemt ook de Malle-munt voor zijn rekening. Daar treedt voor het eerst in 1977 Sierkus Radeis op. Zij worden de eerste leden

Alhambra. Brussel. Ca 1884.

De Alhambra, ca. 1884. — Foto Sint-Lukasarchief, Brussel.

van de artiestenvereniging Schaamte.

In datzelfde jaar viert KVS zijn honderste verjaardag. Door de Beursschouwburg, de Workshop en Kunsten Cultuur verbond (Bob Van Aaldereen heeft in het PSK een receptieve werking uitgebouwd) wordt aan de feesteling een experimenteel theaterfestival aangeboden. Hugo De Greef neemt de organisatie op zich. Het festival vindt plaats op de Arduinkaai, vandaar de naam Kaaithaterfestival. Achteraf ontstaat de vzw Kaaithater die zich voorneemt om de twee jaar "een internationaal festival van vormvernieuwend theater" te brengen. Tijdens dat eerste festival worden ook in een bouwvallige garage een paar voorstellingen gebracht. KVS wil er een tweede plateau van maken, het BKT wordt er bij betrokken. Nieuwe bouwplannen worden zelfs in het buitenland bekroond. In afwachting richten Chris Lomme, Ann Petersen en Walter Moeremans de Thaleia-produkties op. Met de bedoeling "kleinschalige dingen uit te proberen om die later op de grote scène in praktijk te brengen. Vanuit dat Garagetheater gaan we de middelmaat van de KVS-scène te lijf". Uiteindelijk wordt het een parking voor het KVS-personeel.

Het BKT vindt voorlopig onderdak in de Ancienne Belgique. Dirk Buyse en Ronnie Commissaris, daarna Luc

De Smet en tenslotte Rudi Van Vlaenderen zelf worden artistiek leider van het gezelschap. Waar ook Eva Bal een hele tijd terecht kan met haar improvisatiewerk.

In '79 tenslotte brengt in opdracht van het tweede Kaaithaterfestival Jan Decorte zijn regievisie van *Maria Magdalena* van Friedrich Hebbel. Na *Thyestes* en *Mister Buffo* opnieuw een theaterwonder dat meteen de naam Nieuwe Esthetiek wordt opgekleefd.

De jaren tachtig worden met spanning ingeluid. Jan Decorte gaat Het Trojaanse Paard leiden. Anne Teresa De Keersmaeker leert ons kijken naar de nieuwe dans. In de Koninklijke Muntscouwburg, waar voor het eerst in de geschiedenis een Vlaming benoemd wordt, gaat Gerard Mortier opera tot theater maken. Om al dat nieuwe te begeleiden en te stimuleren verschijnt op 14 januari 1983 het eerste nummer van Etcetera. Daarin konden we ondertussen lezen hoe theatermaken in Brussel met vallen en rechtekruipen te maken heeft. Net als bij de Rederijerskringen. Wat is er nu juist veranderd?

Pol Arias